

POSTANOWIENIE

Dnia 28 lutego 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Strzelczyk

w sprawie z powództwa I. H.
przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej "R." w Ł.
o uchylenie uchwały,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 28 lutego 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 28 marca 2019 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna jest środkiem zaskarżenia o charakterze nadzwyczajnym. Ma przede wszystkim na celu – w interesie publicznym – ujednolicenie orzecznictwa sądów powszechnych, rozstrzyganie sporów precedensowych oraz o istotnym znaczeniu dla rozwoju prawa i judykatury sądowej. W związku z tym jednym z koniecznych elementów skargi kasacyjnej jest wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie, w którym skarżący powinien wskazać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. i związku z tym istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Określone w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej

wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący w odrębnym wywodzie wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Pozwana Spółdzielnia Mieszkaniowa R. w Ł. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 28 marca 2019 r.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został oparty na przesłankach przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 4 k.p.c. W uzasadnieniu tego wniosku skarżąca wskazała, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona ze względu na naruszenie art. 42 § 3 w zw. z art. 42 § 4 Prawa spółdzielczego w związku z art. 1 ust. 7 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych przez uznanie, że zaskarżona uchwała utraciła moc na podstawie samego prawa, skoro ani z przepisów prawa ani z okoliczności faktycznych niniejszej sprawy nie wynika, by zostały spełnione przesłanki uprawniające Sąd do uchylecia uchwały. Ponadto według skarżącej w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne dotyczące niekonstytucyjności art. 1 ust. 8 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, które według pozwanej sprowadza się do wskazania, czy w przypadku wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 lutego 2015 r. (sygn. akt K 60/13) i wyeliminowania z obrotu prawnego niekonstytucyjnych przepisów art. 3 ust.1 i 3 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych może prowadzić do sytuacji, że jedne prawa obywateli mogą zostać usytuowane wyżej aniżeli prawo do zrzeszania się, a co za tym idzie posiadać wyższą formę ochrony nad innymi.

Wobec powołanych podstaw przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania trzeba uwzględnić utrwalony w orzecznictwie Sądu Najwyższego pogląd, że

powołanie się przez podmiot wnoszący skargę kasacyjną na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje do przedstawienia wywodu prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia, co daje podstawy do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną (tak np. Sąd Najwyższy w postanowieniach z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, nie publ.; z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, nie publ.; z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, nie publ.; z dnia 5 października 2007 r., III CSK 216/07, nie publ.; z dnia 20 czerwca 2007 r. II CSK 184/07, nie publ.; z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, nie publ.; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, nie publ.; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, nie publ.; z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/ 07, nie publ.; z dnia z 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, nie publ.; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, nie publ.; z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, nie publ. i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, nie publ.).

Wnosząca skargę kasacyjną nie wykazała tak rozumianej oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Wbrew stanowisku wyrażanemu w uzasadnieniu skargi kasacyjnej Sąd Apelacyjny nie stwierdził nieważności zaskarżonej uchwały rady nadzorczej a jedynie ocenił skutki nowelizacji ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych dla oceny wydanego w pierwszej instancji orzeczenia uchylającego uchwałę o wykluczeniu powódki ze spółdzielni. W związku z wyrażanymi w tej części skargi kasacyjnej wątpliwościami dotyczącymi wykładni i zastosowania art. 10 (którego nie wymienia się w ramach podstaw kasacyjnych) ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. o zmianie ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1596) trzeba uwzględnić, jednolite w tym zakresie, orzecznictwo sądów powszechnych (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 5 czerwca 2018 r., I ACa 507/17, V ACa 588/17 oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 28 listopada 2018 r., V ACa 587/17).

Jeżeli, jako okoliczność uzasadniającą wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazuje się występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, to skarżący powinien nie tylko to zagadnienie przedstawić przez jego sformułowanie z przytoczeniem przepisów prawa, na tle których ono powstało, a także przytoczyć argumenty prawne prowadzące do rozbieżnych ocen prawnych, ale ponadto wykazać, że jest to zagadnienie nowe, którego rozwiązanie jest istotne nie tylko dla rozstrzygnięcia rozpoznawanej sprawy, lecz także dla praktyki sądowej (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11; z dnia 3 października 2002 r., II CKN 447/01, nie publ.; z dnia 14 grudnia 2004 r., III CK 585/04, nie publ.; z dnia 4 sierpnia 2006 r., III CZ 47/06, nie publ.; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, nie publ.; z dnia 28 czerwca 2008 r., III CSK 99/08, nie publ.; z dnia 26 czerwca 2008 r., I CSK 108/08, nie publ.).

Tych warunków nie spełniają przedstawione zagadnienia. Do pierwszego, które dotyczy ogólnie niekonstytucyjności art. 1 ust. 8 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, odniósł się Sąd Apelacyjny w pisemnych motywach i zajął stanowisko zbieżne z powołanymi judykataми sądów powszechnych, w których odwołuje się do wprowadzonej w tym samym czasie zasady związania członkostwa w spółdzielni mieszkaniowej ze spółdzielczym lokatorskim albo własnościowym prawem do lokalu lub roszczeniem o ustanowienie prawa lokatorskiego albo prawa odrębnej własności lokalu. Drugie z przedstawionych zagadnień stanowi jedynie uzupełnienie argumentacji zmierzającej do wykazania niekonstytucyjności omawianego art. 1 ust. 8 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych. Nie można też zapominać, że Sąd Apelacyjny nie uchylił się od merytorycznej oceny samej uchwały. Uznał bowiem, że nie zostało wykazane aby zaistniały przesłanki do wykluczenia powódki ze spółdzielni.

Konkludując trzeba stwierdzić, że w sprawie nie zachodzą wskazane przez skarżącą przesłanki opisane w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 4 k.p.c. usprawiedliwiające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ani nie doszło do branej pod rozważę z urzędu nieważności postępowania. Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 w zw. z art. 391 § 1, 398²¹ k.p.c.